

ISZÁNTÚL

ELŐFIZETÉSI ÁRAK

Helyben házhoz hordva: Vidékre postán szállítva.
 Egész évre . . . 36 korona Egész évre 40 korona
 Negyedévre . . . 9 korona Negyedévre 10 korona
 Egyes szám ára 16 fillér.

Politikai napilap

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:

Nagyvárad, Szilágyi Dezső-utca 5. Telefon: 2-63.
 A szerkesztőség kéziratok vis- Előfizetések és hirdetések a
 száadására nem vállalkozik. kiadóhivatalhoz intézendők.

OROSZORSZÁGGAL MEGKÖTÖTTÜK A BÉKÉT.

Vasárnap, március 3-án délután aláírták a hadviselő felek meghatalmazottai a központi hatalmak és Oroszország közti békeszerződést. Keleti arcvonalunkon tehát most már csak Romániával kell a béke kérdését rendezni s akkor Finnországtól Anatóliáig megszűnt a háború.

A békeszerződésben a központi hatalmak akarata teljesen érvényesült s így most már remélhető, hogy Oroszországgal csakugyan véglegesen visszaáll a békeállapot.

Oroszországra a béke sokat, mindent jelent. Ha a háború még tovább tart, Oroszország a belviszályok és az ellenség nyomása alatt pozdorjává zúzódnak volna szét. Ami még megmenthető, azt Oroszország csak a gyors békekötés árán menthette meg.

A központi hatalmak Oroszországgal szemben — Trockij eddigi viselkedése dacára — lovagiasan jártak el, hadikárpótlást nem követelnek. A területileg erősen megcsökkent, társadalmi és gazdasági téren egyaránt nehéz zavarok közé került Oroszország konszolidálása csak ezzel az engedékenységgel vált lehetségessé.

Gondunk volt azonban arra is, hogy Oroszország a jövőben ne fenyegethesse örökké Európa békéjét. Orosz-

ország csak arra a területre szorítkozik a jövőben, amelyre néprajzi, gazdasági és történelmi alapokon igényt tarthat. Az erőszakkal az orosz birodalomhoz csatolt nemzetek visszakapják önállóságukat s így nemcsak fejlődésükre nézve nyílik meg a lehetőség, hanem a jövőben el is fogják választani a központi hatalmakat Oroszországtól. Nem lesz többé közös határunk Oroszországgal. Érdekes, hogy Oroszország Ázsiában nemcsak a most megszállott területeket, hanem az 1878-ban meghódított Karsztot és Batumot is visszaadja Törökországnak.

Az orosz béke híre méltán kelt örömet egész Magyarországnak: országunk legfenyegetőbb veszedelme tünt el a cári Oroszország letörésével. Mint a magyar államiság kidomborításának örvendetes jelenségét, jegyezzük fel, hogy a szerződés magyar eredeti szövegben is kiállított és aláíratott.

Vajon nyugati ellenségeink le tudják-e vonni a nagy tanulságot, mely az orosz különbéke megkötéséből feljűk int?

Budapest, március 4. (Saját tudósítónktól.) Breszt-Litovszkából jelenti a Magyar Távirati Iroda március 3-iki kelettel:

Az Oroszországgal való békeszerződést a pótszerződésekkel együtt ma délután aláírták.

Budapest, március 4. (Saját tudósítónktól.) Az Estnek jelenti Stockholmból: A Pétervári Távirati Ügynökség vasárnap délután a következő hivatalos közlést adta ki:

Miután, mint előrelátható volt, minden olyan felszólítás, hogy a németek szüntessék be a katonai műveleteiket, eredménytelen maradt, a békeküldöttség elhatározta, hogy az egyes feltételek megvizsgálása nélkül minden feltételt elfogad és a békeszerződés aláírása után különvontan haladéktalanul hazautazik. A feltételek annyiban rosszabbodtak, hogy Erdehán, Kars és Batum vidékét az önrendelkezési jog ürügyével elszakították.

Budapest, március 4. (Saját tudósítónktól.) A német vezérkar esti jelentése közli, hogy az Oroszországgal való béke aláírása következtében a hadműveleteket Nagy oroszországban beszüntették.

Budapest, március 4. (Saját tudósítónktól.) A Magyar Távirati Iroda Breszt-Litovszkából a következőkben ismerteti az aláírt békeszerződést:

Az 1. cikk kimondja, hogy a szerződő felek közt a háború véget ért s barátságban fognak élni.

A 2. cikkben kötelezik magukat, hogy megszüntetnek minden propagandát a másik állam hadi és állami berendezkedése ellen.

A 3. cikk kimondja, hogy a békeszerződéshez mellékelt térképen megállapított vonaltól nyugatra eső területek nem tartoznak többé Oroszország állami fenntartásába.

alá. Oroszország lemond arról, hogy ezeknek a területeknek belügyeibe avatkozzék. Németország és a monarchia pedig a területek jövő sorsáról a lakossággal egyetértően fognak határozni.

A 4. cikk szerint Németország az általános béke és a demobilizáció után ki fogja üríteni a megállapított vonaltól keletre eső területeket. Oroszország ürítse ki a kelet-anatóliai tartományokat s adja vissza Törökországnak. Az oroszok ezenkívül kiűrik Kars és Batum területeket, melyeknek rendezése Törökországnak tartatik fenn.

Az 5. cikk kimondja, hogy Oroszország tengeren és szárazon teljesen leszerel. A Keleti- és Fekete-tengert megtisztítják az aknáktól, a kereskedelmi hajózás azonnal megindul.

A 6. cikk szerint Oroszország azonnal békét köt Ukrániával, elismeri Ukrániával való békeszerződésüket. Az oroszok haladéktalanul kiűrik Ukrániát, Esztlandot és Livlandot. A két utóbbi tartományt német rendőr haderő szállja meg amíg a közbiztonságot a tartományi szervek nem biztosítják és amíg az állami rend helyreáll. Az oroszok nyomban kiűrik Finnországot, az Aaland szigeteket, s az aalandi erődöket lerombolják. Aaland katona hajózási kérdésében külön szerződést kötnek Németország, Oroszország, Finnország és Svédország között.

A 7. cikk Perzsia és Afganisztán függetlenségét állapítja meg.

A 8. cikk szerint a felek a hadifoglyokat kölcsönösen hazaengedik.

A 9. cikkben a felek kölcsönösen lemondanak a hadikárpótlásról.

A 10. cikk szerint a békeszerződés ratifikálása után nyomban helyreállítják a diplomáciai és konzuláris viszonyt.

A 11. cikk a központiak és Oroszország közt a gazdasági kérdést szabályozza.

A 12. cikk a köz- és magánjogi viszonyt, a hadifoglyok és internáltak kicserélését, a kereskedelmi hajók visszaadásának kérdését rendezi.

A 13. cikk megállapítja, hogy a szerződések német, magyar, bolgár, török és orosz nyelven állítandók ki.

A 14. cikk szerint a békeszerződés ratifikálására okmányok két héten belül kicserélendők. A békeszerződés nyomban a ratifikálás után életbe lép.

Malatinszky kormánybiztos beköszöntője.

A közéleti kormánybiztos hivatal első aktája.

Malatinszky Lajos Bihar megye főispánja, mint nagyváradi közéleti kormánybiztos tegnap a következő iratot intézte az alárendelt vármegyék és törvényhatósági joggal felruházott városok első tisztviselőjéhez:

Nagyváradi közéleti kormánybiztosától.
1—1918. szám.

Nagyságos Alispán ur!

A nagyméltóságú m. kir. miniszterelnök ur folyó évi február hó 22-én kelt intézkedésével Arad, Békés, Bihar, Csongrád és Hajdúvármegyék, valamint Arad, Debrecen, Hódmezővásárhely, Nagyvárad és Szeged thji. városok területére Nagyvárad székhellyel közéleti kormánybiztossá kinevezvén, működésemet a mai napon megkezdtem.

Midőn erről Nagyságodat, a tekintetes törvényhatóság, valamint az alárendelt hatóságok megfelelő szíves tájékoztatása végett is kellő tisztelettel értesitem, egy-

ben felkérem, hogy nehéz s felelősségteljes munkámban támogatni sziveskedjék.

Biztosítom Nagyságodat arról, hogy míg egyrészt minden igyekezettel rajta leszek, hogy a kormányrendeletek minél pontosabban s eredményesebben végrehajtsanak, másrészt lelkiismeretes gondolkodásom tárgya léend a lakosság arányos s méltányos ellátása az ipari, mezőgazdasági üzemek zavartalan menetének biztosítása.

Ismerve a reám bizott vármegyék tisztikarát, meg vagyok győződve arról, hogy a tisztviselőkar nehéz munkámban saját nemes ambícióját, köteleességtudását követve mindent meg fog tenni s a reám háramló súlyos feladatok elvégzésére nem lesz szükségem velük szemben a rendelkezésemre álló törvényes eszközök igénybevételére.

Nagyvárad, 1918 március 4.

Malatinszky,
kormánybiztos.

A vasuti állomáson senki se várja a hazaérkezőket.

Özönével érkeznek az Oroszországból hazaszökött magyarok a nagyváradi állomásra.

Öregeket, fiatalokat, szakállasokat, csupasz képűeket hoznak a vonatok, mindenféle öltözeti katonák mennek az erdélyi vesztézarba.

Orosz ruha, cserkesz kaftán, atilla, honvéd-csukaszürke, piros huszár-ruha, ahogy kapták vagy amihez hozzájutottak. És nem fogadja őket senki, pedig éhesek, szomjasok, vágyódnának a barátságos ellátásra.

Ételmes fickók kosárszámra viszik ki a vasuti állomásra nem a kenyeret, hanem a fehér kalácsot és tilalom ide, tilalom oda, fityyet hányva minden vasuti és rendőri intézkedésnek, két koronájával árulják darabját.

Van katona, aki egész hátizsákra való vásárol össze. Valósággal kifosztják hazakerült véreinket ezek a szipolyok, a kalácsárusok. Rendőrség sehol.

Egy előkelő ur, kinnek arrafele van dolga, cigarettával kínál meg egy katonát. Ez rágyújt, s mikor meglátja az ezüst cigarettatárcát, odaszól:

— Ez se lesz sokáig az ur birtokában. Nem a, elveszülök.

— Nono, felel a cigarettát adó, talán meg kellene inkább köszönni a cigarettát.

— Nem kell azt, felel vissza a magyar, nem úgy lesz ezután, mint eddig. Majd más-kép beszélünk mink, csak hazaérjünk. Nem kérünk, hanem veszünk.

Ez bolsevik hatás alatt áll.

De azért most menjen ki a város közönsége, vigyen ki meleg ételt, kenyeret, cigarettát, dohányt, jó szót, szíves, meleg fogadtatást.

Évek óta szenvedtek ezek a magyarok messze idegenben, mikor hazajönnek, osz-

lassuk el keserűségüket, enyhítsük fájdalmaikat azzal, amit nekik adhatunk.

Mi lesz a tavaszi mezőgazdasági munkákkal?

Biharvármegye főispánja és alispánja figyelmébe.

A háború három esztendejének sikerében tagadhatatlanul nagy része van annak, hogy az áldott magyar földből elő tudtuk teremteni nemcsak az egész hadseregnek és az itthonmaradt népnek ételmét, sőt még részben szövetségeseinknek is a kenyeret. Ez hiúsította meg ádáz ellenségeink azon tervét, hogy kiéheztetés által igázzanak le bennünket.

Elsőrendű kötelessége tehát úgy az államnak, mint a hatóságoknak, hogy minden módot és alkalmat felhasználjanak a földmivelés előmozdítására, hogy ne maradjon kihasználatlanul semmi terület, amit különösen kenyérmagtermelésre lehet felhasználni.

Itt a városban, ahol nem ismerik a szántó-vető ember apró-cseprő dolgait, nem is képzelik, hogy igen sokszor milyen akadályok gördülnek az u. n. paraszti munka elé. Ilyen látszólag csekély, de alapjában véve nagyfontosságú dolog pl., hogy a falusi kovácsok állandóan el legyenek látva kovács-szénnel.

A háború három évében láttuk azt a sok bajt, azt a nehéz helyzetet, amely abból állt elő, hogy sem a hatóságok, sem a mezőgazdasági érdekképviseletek nem törődtek azzal, hogy a falusi kovácsoknak rendelkezésre álljon a mezőgazdasági eszközök javításához, az ekék élezéséhez, szekerek javításához szükséges szén.

Ezt láttuk főleg Bihar megyében.

Egyedül a nagyváradi kereskedelmi és iparkamara ismerte fel ennek a dolognak

nagy jelentőségét s igyekezett a kovács iparosok szénszükségletéről gondoskodni. Levelezés, táviratozás, személyes közbejárással fordult a miniszterhez, szénközpontozó, szén-elosztó bizottsághoz s ennek a sokoldalú és sok fáradsággal járó akciónak is csak részben volt csekély sikere.

A kovácsok pedig kétségbeesve jártak fűhöz-fához, hogy szenet kapjanak a mezőgazdasági eszközök javításához.

— Uram, — rimázkodtak a kovácsok — 200 eke van nálam javításra és élezésre s nincs egy talicska szemem, nem tudok dolgozni. A mezei munka áll teljesen.

És ez így van minden községben.

Az a csekély szénmennyiség, amit a kamara közbenjárására kiutaltak és a legnagyobb takarékoság dacára már régen elfogyott, a kamara újabb kérelmére egyszerűen azt felelték a Szénközpontból, hogy nincs módjukban szenet kiutalni.

Most már bekövetkezett a tavaszi munka ideje, amikor a földművelő nép hangyasorgalommal látta a munkához, a kovácsok teljesen szén nélkül vannak, nem tudnak dolgozni s így a földművesek is téltlenségre lesznek kárthatva.

Ezek a szerencsétlen állapotok, azt hisszük, csak Bihar megye főispánja és alispánja segíthetnének, ha feltárják a helyzetet s rámutatnak, hogy itt nemcsak pár száz kovács iparos megélhetéséről van szó, hanem arról, hogy a tavaszi mezőgazdasági munkák zavartalanul végezhetőek legyenek. Erre pedig kell szénnek lenni, mert a hadsereg szükségletének ellátása mellett ez a legfontosabb közérdek.

Gerő főkapitány nem megy nyugdíjba.

A „Nagyváradi Napló“ vasárnapi számában egy közlemény jelent meg arról, hogy Gerő Ármán főkapitány 35 éves szolgálata után beadja nyugdíjaztatása iránti kérvényét.

A főkapitány ezen közlemény cáfolatául a következő sorok közlésére kért fel bennünket:

Nyugdíjba majd csak akkor fogok menni, ha nekem tetszik, s nem amikor azoknak tetszene, a kik mindenáron küldenek. A hír forrására csakugyan nem nehéz ráismernem, s amennyiben a közönség is felismeri, már fel vagyok mentve attól, hogy ilyen átlátszó mendemondára reflektálják. Nekem még sok dolgom van, amit el kell végeznem, komoly munka-amiben nem engedem magam háborgatni. A rendőrség sorsát is biztosítani akarom és a város rendőri védelmét is teljesen modern alapokra kívánom helyezni, hogy a ránk váró kötelességeknek megfelelhessünk. Meg vagyok győződve, hogy harmincöt esztendei tiszta és becsületes közszolgálatomat, amelyet a magyar rendőrség azzal méltányolt, hogy az országos egyesület alelnökévé választott, a nagyváradi közvélemény is tiszteli, amire jogos öntudattal gondolok. Az ellenségeim, akiknek már annyi intrikájuk szenvedett hajótörést, se terrorral, se hazugságokkal, se rágalomokkal nem fognak engem egyenes, tiszta utamról eltéríteni. Bizom az igazság erejében és szentül hiszem, hogy a fegyelmi vizsgálat eredménye elnémitja a hazugokat és rágalmozókat.

Gerő Ármán,
főkapitány.

A románok elfogadták feltételeinket.

Budapest, március 4. (Saját tudósítónktól.) Az Est bécsi beavatott körökből a következőket jelenti: Tárgyalásaink Romániával akkor vetiek döntő fordulatot, mikor az osztrák-magyar csapatok bevonultak Ukrániába és a román hadsereg oldalában helyezkedtek el. Hangsúlyozni kell, hogy még nem folynak Romániával formális béketárgyalások, hanem egyelőre a fegyverszünet megkötéséről tárgyalnak.

A breszt-litovszki békét illetőleg megállapítják, hogy a békekötésnél Czernin álláspontja érvényesült, mert noha módunk lett volna, még sem használtuk ki Oroszország szorult helyzetét s lemondunk az annexióról és hadikárpótlásról. Oroszország azon vállalt kötelezettsége, hogy Ukrániával békét köt, lehetővé teszi számunkra a katonai akció zavartalan befejezését.

Budapest, január 4. (Saját tudósítónktól.) Bécsből jelentik: Itteni illetékes helyen a legerősebb reményeket táplálják a Romániával folyó tárgyalások iránt s biztosan számítanak rá, hogy a béke a lehető legrövidebb idő alatt létre jön.

Budapest, március 4. (Saját tudósítónktól.) A Wolff-ügynökség esti jelentése közli: Harctereinken nincsen ujság. A románok elfogadták fegyverszüneti feltételeinket.

Japan megszállja Szibériát.

Budapest, március 4. (Saját tudósítónktól.) A Petit Journal jelenti Genfből: Japan a többi antant hatalmakkal, főleg Amerikával egyetértésben mindenek előtt Szibériát fogja megszállni és e célra készületben levő jelentékeny csapatokat fog az orosz keleti partra szállítani.

30.000 főnyi ántánt csapat partra szállott Vladivosztokban.

Budapest, március 4. (Saját tudósítónktól.) Hágából jelentik: Vladivosztokban 30.000 főnyi amerikai, japán, angol csapatokból álló hadoszlop partra szállott, hogy előnyomuljon a szibériai vasút mentén és biztosítsa Szibéria segélyforrásait az Uralig.

A román király Londonba készül.

Budapest, március 4. (Saját tudósítónktól.) Berlinből jelentik: A Lokalanzeiger jelenti Bernből: Take Ionescu Angliába utaztában rövid ideig Parisban tartózkodott. Utjának céljáról minden felvilágosítást megtagadott. Hírlik, hogy szállást keres Ferdinánd király számára, aki, ha a sors úgy fordul, Londonba szándékozik költözni.

Az ukrán gabonakészlet.

Bécs, március 4. Zürichből jelenti a svájci ukrán távirati ügynökség, hogy magában Chaisonban 800 millió pud gabonakészlet van. Ukrania többi részében is nagy készletek vannak felhalmozva, a felesleg összesen jó néhány százmillió pud.

Legközelebbi napokra érdemleges eredményt ígérnek a bukaresti tárgyalások.

Budapest, március 4. (Saját tudósítónktól.) Bécsből jelentik: A tárgyalások kedvezően folynak, érdemleges eredmények a legközelebbi napokban várhatók.

A breszt-litovszki osztrák-magyar és német delegáció egy része már elutazott Bukarestbe. Czernin és Kühnmann, akik Bukarestben vannak ott fogják pótlólag aláírni az orosz békeszerződést.

Finnországot és Ukrániát az oroszok 10 nap alatt kiűritik.

Budapest, március 4. (Saját tudósítónktól.) Hágából jelentik: Krilenko főparancsnok napiparancsban közli, hogy Finnországot és Ukrániát a forradalmi csapatok 10 nap alatt kiűriteni tartoznak.

Eddigi zsákmányunk Podoliában.

Budapest, március 4. A miniszterelnökségi sajtóosztály távirata. (Hivatalos.)

Az olasz arcvonalon nem történt különös esemény.

Podoliában a hadműveletek sikeresen haladnak. Zsákmányul eddig több mint 770 löveget, több mint 1100 géppuskát és további nagymennyiségű mindenfajta hadianyagot szállítottunk be. A vezérkar főnöke.

Csatározások a nyugati fronton.

Nagyoroszországban megszűntek a hadműveletek.

Berlin, március 4. A miniszterelnökség sajtóosztály távirata. A nagyfőhadiszállás jelenti:

Nyugati harctér.

Ruprecht trónörökös és a német trónörökös hadcsoportja. Néhány rohamosztagunk az Iser mentén benyomult az elenséges vonalakba és néhány belgát elfogott. A flandriai arcvonal több helyén erős tüzelés után az angolok előretörték. Visszavertük őket, egyébként a harci tevékenység egyes szakaszokban uralkodó tüzéségi és aknavető harcokra szorítkozott.

Albrecht württembergi herceg hadcsoportja. A keleti magaslatokon francia tüzéségi és aknavetőik időnként tevékenységet fejtettek ki. A rajnamarnei csatornától északra, Blamonttól nyugatra és a Metzerautól délre kisebb vállalkozások alkalmával huszonhét foglyot ejtettünk.

Keleti harctér.

Az Oroszországgal kötött békeszerződés aláírása következtében Nagyoroszországban a katonai mozdulatokat beszüntettük.

A többi harctéren nincs ujság.

Ludendorff, első főtábornok.

A Filharmóniai Társaság megkezdi működését.

A Nagyváradi Filharmóniai Társaság, amely közvetlenül a háború kitörése előtt alakult újjá és amely a háború kitörése óta sok tagjának hadbavonulása folytán működésében akadályozva volt, tegnap választmányi ülést tartott, amelyen Szmazsenka Ernő, az egyesület elnöke beterjesztette a belügyminiszter által jóváhagyott alapszabályokat.

A választmány egyhangulag elhatározta az egyleti tevékenység újrafelvételét, megválasztotta funkcionáriusait és titkárnak a hadbavonult dr Krüger Jenő helyett dr Magurányi Jenőt, a „Hangya” kirendeltség ügyvezető főnökét választotta meg. Az elnök ismertette az egyesület legközelebbi programját, amelynek főbb pontjai:

Széleskörű agitáció a tagok létszámának növelésére, kapcsolatosan az egyleti vezetőség kiszélesítésével.

Évenként legalább 6 bérleti, továbbá alkalmi hangversenyek rendezése.

Zenetörténelmi népszerű ismertető előadások tartása.

A városi zenede létesítése érdekében ki-fejtendő agitáció.

Lánczy Ilka volt férjét elítélték váltóhamisításért.

Hoffmann Károly aradi borkereskedő, Lánczy Ilka volt férje fizetési zavarokba jutott 1917-ben. Kötelezettségét 17 esetben váltókkal rendezte, amelyekről kiderült, hogy a jótállók nevét valaki ráhamisította. Az aradi törvényszék ezért váltóhamisítás vétsége miatt két és fél évi börtönre ítélte Hoffmannnt.

A nagyváradi királyi ítélőtábla Harmathy Károly kuriai bíró elnöklésével (jegyző: Alliquander Kálmán dr) tárgyalás alá vette a törvényszék fellebbezett ítéletét. Hoffmann Károly vádlott beismerte, hogy jóbarátai, felesége, rokonainak és ismerőseinek nevét aláírta, de nem akart nekik kárt okozni, különben is felhatalmazták az aláírásra.

Baróthy Pál főügyész helyettes vádbeszéde után a tábla büntető tanácsa három évi börtönre ítélte Hoffmannnt 17 rendbeli váltóhamisításért. Fellebbezett.

A rekvirálók a főjegyzőnél.

Megírtuk, hogy a rekviráló bizottságok január eleje óta teljesítették nehéz megbízatásukat és hogy a közlelmezési minisztériumnak a kiküldötték díjazására vonatkozó rendelete mily mostoha elbánásban részesíti a bizottságok tevékenységét.

Vasárnap délelőtt 11 órakor küldöttségileg tisztelegtek e tárgyban Lukács Ödön polgármester helyettesnél a községi iskolai tanítók Körtsmáros László vezetésével.

A küldöttség vezetője rámutatott, hogy mily nagy és nehéz munkát teljesítettek s eközben igen gyakran lealázó helyzetbe hozta őket a rekvirálás munkája. Megtörtént, hogy a bizottság tagjait egyesek meg akarták vesztegetni. Emellett a két teljes hónapig tartó munkában egyetlenegy ruhájukat és lábbelijüket áldozták fel a tanítók, akik maguk is szegény emberek.

Lukács Ödön főjegyzőnek a tanítói karal szemben mindenkor tapasztalt jóakarathoz folyamodnak s úgy tőle, mint a tanácstól a tanítók azt kéri, hogy díjazásukat nem a tényleg átvett készletek arányában mázsánként 1 koronában állapítsák meg, hanem a közlelmezési miniszternek egy későbbi rendeletben kifejezett *intenciója szerint* a helyi viszonyoknak és az e téren eddig követett gyakorlás figyelembevételével napidíjak formájában a *díjazás legmegfelelőbb módját alkalmazza a tanács*. Ezt annál inkább is megteheti, mert míg a múlt évben *nyolc* tanító végezte a rekvirálást, addig az idén csak három tanító kapott erre megbízatást.

Lukács Ödön polgármester helyettes válaszában a legmeszszebbmenő jóindulatáról és támogatásáról biztosította a tanítókat. Elismerését kell hogy ez alkalommal kifejezze, mert a tanítók becsületes, mindenben korrekt, szép és lelkiismeretes munkát végeztek. Ezt nemcsak a rekvirálásoknál, a legmostohább időjárás viszonyok mellett teljesítették, de így ismeri ő a tanítókat amióta a közlelmezés sok gondot és körültekintést igénylő munkájában neki segítségére vannak. Eppen azért legyenek bizalommal, meg van róla győződve, hogy a tanács munkáját ez alkalommal is méltányosan honorálni fogja s

megtalálja a módját, hogy díjaikat a tanítók mielőbb meg is kapják.

A küldöttség megnyugvással vette tudomásul a főjegyző válaszát.

A főkapitányhelyettes és a rendőrkapitányok fizetésrendezési kérelme.

Jánossy Gyula főkapitányhelyettes, dr Dajka Endre, Rácz Endre, Egely Alajos és Bartha Béla rendőrkapitányok Nagyvárad város törvényhatósági bizottságához kérelmet nyújtottak be, melyben előadják, hogy a vidéki rendőrség államosításáról szóló törvényjavaslat szerint minden vidéki rendőrtisztviselőt azon javadalmazással vesz át az állam, amelyet az átvételkor az illető városból élvez.

Az ország Nagyváradhoz hasonló nagyságú törvényhatósági városainak főkapitányhelyettesei a VIII. fizetési osztállyal egybekötött törzsfizetésen kívül 800 koronáig terjedő személyi, 1000 koronáig terjedő városi pótlékot és 600 koronáig terjedő összegű egyenruhaátalányt élveznek és a többi rendőrkapitányok is vagy mindannyian, vagy tulajdonrészben a VIII. fizetési osztályba vannak sorozva s azonkívül évi 600 koronáig terjedő összegű egyenruhaátalányban, sőt Debreczen városában ezenfelül évi 1000 korona városi segélyben, Temesváron évi 800 korona szolgálati pótdíjban részesülnek. — Mindez Nagyváradon nincs meg.

Ekként az államosítás esetén Nagyvárad város főkapitányhelyettese egyes főkapitányhelyettesekkel szemben évi 2000 koronát meghaladó összegig terjedő anyagi hátrányt szenvedne, Nagyvárad város összes többi rendőrkapitányai más városok rendőrkapitányaival szemben évi 1000 koronától 2000 koronáig terjedő anyagi hátrányt szenvednének mások megelőznék őket s ki lennének téve annak, hogy a Nagyvárad városától átveendő főkapitányhelyettes alárendeltje lenne más városok rendőrkapitányainak, a Nagyvárad városától átveendő, évek sora óta ügyosztályokat önállóan vezető rendőrkapitányok pedig alárendeltjei lennének a többi törvényhatósági városból a VIII. fizetési osztályban átvett, ezidőszerint hasonló munkakört betöltő, esetleg kevesebb szolgálati idővel is bíró fiatalabb életkoru, ügyosztályvezető rendőrkapitányoknak, vagy pedig a törvényhatósági városból rendezett tanácsu városba lennének áthelyezve.

Mindezen teljes bizonyossággal bekövetkezendő méltánytalan helyzet megelőzése céljából azzal a kérelemmel járulnak a törvényhatósági bizottság elé, hogy Nagyvárad város rendőrkapitányhelyettese részére Debreczen város főkapitányhelyettese javadalmazásának megfelelőleg évi 800 korona helyettesi személyi pótlékot, évi 1000 korona városi pótlékot és egyes városok által felemelt réhaátalányhoz képest évi 600 korona egyenruhaátalányt állapítson meg, Nagyvárad többi öt rendőrkapitányát pedig a VIII. fizetési osztályba sorozza s részökre Debreczen városához képest évi 100 korona városi pótlékot és évi 600 korona egyenruhaátalányt a a rendőrségi államségély terhére szavazzon meg.

A méltányos kérelem teljesítése elől a törvényhatósági bizottság annál kevésbbé zárkózhatik el, mert van rá fedezet: a rendőrségi államségélyből évenként 50,000 K megtakarítás mutatkozott.

* Istállótrágyát saját igánkkal házaktól elszállítunk. Telefon 1099.

A Szigligeti-Társaság Zrinyi-ünnepélye.

Vasárnap délután tartotta a Szigligeti Társaság Zrinyi Miklós, a költő emlékének szentelt művészi délutánját méltó keretek között, a vármegyeház nagytermében előkelő nagy közönség előtt, akik között ott láttuk dr Lábán Lajos kir. ítélőtáblai elnököt, dr Kovács Lajost a premontrei főgimnázium igazgatóját és Pallay Lajosnét a Jobbkéz elnökét.

Sas Ede a Szigligeti-Társaság elnöke nyitotta meg az ünnepélyt, utána Kozáry Gyula hadapródiskolai tanár, a tudós író tartott felolvasást Zrinyiről. Nagy alapossággal mélyreható tanulmánnyal készült munka volt az, amelynek kidolgozása is előkelő írásművészet, amely minden pongyolaságtól ment; tárgyának teljes ismeretére és szeretetére vallott Zrinyinek, a hadvezérnek és költőnek, a minden ízében nagy magyar hazafinak alakját kitűnően jellemezte s nagy művének, a Szigeti veszedelemnek szellemét, magasztos tendenciáját megkapóan állította elének. Sikerét bizonyította a feszült figyelem, amivel hallgatták s a meleg taps a mivel elismerték.

Azután Kovács Margit, a szintársulat kitűnő művésznője ült a zongorához és néhány szép dalt adott elő pompás énekművészetével, önmagát kísérve a zongorán, am; maga is bravur.

Tóth Elek, a Szigligeti-színház e különösen értékes színésze Tabéry Géza novelláját olvasta fel, A sárga szemüveget, egy katonatiszt tragédiáját. A hallgatóság viharos tapssal köszönte meg a ritka élvezetet.

Majd a nagyváradi uri társaság ünnepelt tagja, dr Verzár Istvánné száma következett. Finom, diszkrét, igazi uri elegancia, lebilincselő kedvesség és báj, sugárzó intelligencia, meleg asszonyi szív érzett remek előadásán. Nadányi Zoltán három versét adta elő nagy sikerrel.

Kormos Ferenc is örülhet sikerének, amit verseivel s egy különösen hangulatos elbeszélésével aratott.

Befejezte a műsort Kovács Margit éneke, aki gyönyörű hangját, kitűnő énektudását most még nagyszerűbben érvényesítette.

A tanítónő filmen.

Tegnap megnéztem A Tanítónő t a filmen. Az üldözött ártatlanságról költött történetet a film kiéhezetsége még üzletszerűbbé tette. Ez egy lelkiismeretlen, hazug eset, kirívóbb filmen, mint a szindarabon, mert az egész a falu erkölcsének riktó torzképe.

Nekem sincs jó véleményem a közigazgatásról, sokkal többet tudok a falu urairól, mint ma meglehet írni, de ilyen falu csak egy romlott agyvelőben terem meg.

Egy napon Bródy Sándor elgondolkozva ezt kérdezte tőlem:

— Van sok tanítónő Magyarországon?

— Van, feleltem neki, statisztikát is lehet róla kapni.

— Magának van tanítónő rokona? firtatta tovább az „Ősz.”

— Van két tanító a családban: egy nő és egy férfi, mindakettő fanatikus hive hivatásának. De minden középosztálybeli családban akad tanító és tanítónő. A félébema-

radtak kenyérkeresete ez mostanság nálunk. Mindenkit érdekel sorsuk, amely szegény és nagy.

Igy született meg A Tanítónő, hideg számítással, a tanítónőkre és sokszámu családtagjaira való spekulációval.

Filmen a történet elszomorító, roszi szemű, komisz, olyan, mint a Lengyel-féle Falusi Idyllek. A falu, a magyar közélet, a magyarság bemártása. De hiányos és így nem játszunk.

Hiányzik belőle a falusi korcsmáros, a méregkeverő, a falusi boltos, az uzsorás, a paraszt zsirját, gabonáját, lisztjét, pénzét elszívó, a földzsorát üző falusi spekuláns, a kétezer okirathamisítás miatt elítélt kazár boltos, a nép leányait és asszonyait kishitelekkel leláncoló és prostituáló falusi pálinkamérő, a Nick-Kartert és a rémregényeket áruló trafikos, a nagyvárosi bordélyházak falusi kerítője, hiányzik szóval a hazug és aljas képből a másik fele: az igazi.

Az egyiket ki kell hagyni, a másikat meg pótolni kell és akkor beszélhetünk a dologról.

A paedagógiához mindenki ért.

Válasz dr Thury László urnak.

Ezalatt a cím alatt kiemeltem két megtörtént dolgot a leánygimnázium ügyében lefolyt gyűlésről, melyre a Szabadság szombati számában dr Thury ur védekezik és támad oly hosszadalmas tartalmatlansággal, hogy ezt csak személyére való tekintettel közölte a lap. Pedig nem a szavak számán, halmozásán fordul meg a bizonyítás ereje.

A cikk csak ma jutott kezemhez. A védekezésnek jórésze egyszerű dicsekvés, a támadás teljesen pusztá meggyanusítás és leszólás. — Honnan szedte a fegyvereit, Thury ur?

„Őn nem tanulta meg a leckéjét. Nincs tisztában az idegen szavak jelentésével sem.” „Zavarba jönni sohasem szoktam, mert tudom a leckémet.” Ha tudná, milyen értéktelen az üres leckefelmondás a komoly paedagógiában, nem írta volna le ezeket. Őn tehát leckét mond fel — a fórumon.

„En a fölvilágosodott, a megértő, türelmes gondolkodást vallom magaménak. Engem az iskolákban annak idején az igazságnak és becsületnek minden körülmények között való s nem a belénevelt elítélet és elfogultság szerint igazodó tiszteletére és szeretetére tanítottak meg.” „Őn, mint írása bizonyítja, nem ilyen iskolából került ki.”

Honnan tudja ezt Thury ur! Hiába írja, hogy ismer engem és ismer mindenki — őn még nem ismer, kénytelen vagyok kissé bemutatkozni. Én nagyon jól tudom, hogy mit kell az iskolában tanítanom, beleviszem a tanításba a lelkeket, a meggyőződésemet, de — nem leckét mondok fel. Van bennem annyi szerénység, hogy a fölvilágosodott, megértő, mondjuk okos gondolkodást nem sajátítom ki magamnak, s van bennem türelmesség, hogy a más föl fogásuakat nem tekintem elítéllettel és elfogultsággal telítetteknek — ok nélkül.

En vagyok olyan őszinte, hogy nem nevezem adatgyűjtésnek egy statisztikai évkönyv egyszerű fellapozását. Ilyen az Ön adatgyűjtése — a fórum részére?!

Es végül nem vagyok Bodóné, aki másról beszél, mikor a bor árát kéri. Őn hosszasan bizonyítja, hogy nem egészen tehetégtelen iskolaszervező, de egy szót se szól, honnan merítette bámulatos paedagógiai látókörét, megsejtését. Lombroso a koponyaalakból következtetett a jellemre s ma már

tudjuk, hogy ezeknek a következtetéseknek mily kevés a valószínűsége. Őn elítélt egy intézményt akkor, mikor még a koponyáját sem láthatta, mert még meg sem született. De hát ez nem elfogultság, ez Őnek — fölvilágosodott gondolkodás. Hát én ebből a fölvilágosodott okosságból nem kérek.

Es most a viszontlátásra, de csak — más alkalommal.

Paedagogus.

HÍREK

* **A 19—24 évesek sorozása.** Ujabb „Hirdetmény” jelent meg a hirdető táblákon. Ez a hirdetmény az 1899. évtől az 1894. évig bezárólag terjedő időben született összes népfelkelésre kötelezettek, akik tényleges katonai szolgálatot nem teljesítenek, felhívja, hogy összeírásuk végett tartózkodási helyük előljáróságánál jelentkezzenek. Nagyváradon a katonai ügyosztálynál (II. em., 32. sz. szoba) kell jelentkezni március 5-től 22-ig bezárólag minden reggel 8 órától délután 2 óráig. Az összeírásnál mindenkinek meg kell jelenni. Az önkéntesi kedvezményre jogosultak bizonyítványukat a pótszemlén tartoznak bemutatni. A felhívottakat 1918 április 10-től április 30-ig terjedő időben fogják behívni népfelkelési bemutató pótszemlére s alkalmasságukhoz képest osztályozni.

* **Lipót-rend Szücs Sándor századosnak.** A hivatalos lap közli, hogy a király Szücs Sándor 4. honvédegyalozredbeli századosát a Lipót-rend hadidiszitményes közepkeresztjével tüntette ki.

* **Katonai előléptetések.** A hivatalos lap közli, hogy a király Moga Romnucum 37. gy. e.-beli alezredest ezredessé, ns. Bottka Géza 101. gy. e.-beli, Junovicz Wladimir 70. gy. a.-beli és Wondracek Mihály 70. gyalozredbeli őrnagyot a hadmérnöki törzsnél alezredessékké léptette elő.

* **A haditengerészetnek magyar főparancsnoka.** A király Horthy Miklós sorhajókapitányt soronkívül ellentengernagygyá léptette elő. Horthy a „Novara” nevű cirkáló parancsnoka volt s a háboru folyamán több kitüntetést szerzett. Nemrég, amikor hajóhadunk elől a Novorával az Otrantói szorosig tört előre, meg is sebesült. Horthy Miklós kitüntető előléptetése párját rikitja a tengerészetünk történetében. Tagethoff óta nem volt példa arra, hogy sorhajókapitányt soronkívül ellentengernagygyá léptettek volna elő, az még különösen első ízben történt, hogy a főparancsnoki állásra magyar tengerésztisztet nevezett ki a király.

* **Katonai kitüntetések.** A hivatalos lap közlése szerint a király Faludy László 4. honvédegyalozredbeli főhadnagyot a tiszteknek járó első osztályu vitézségi éremmel, Schramke János 70. gy. e.-beli főhadnagyot másodsor a 3. osztályu hadiékiteményes katonai érdemkeresztrel, ns. Sebők Géza 37. gy. e.-beli tart. hadnagyot pedig a 3. osztályu hadiékiteményes érdemkeresztrel tüntette ki.

* **Elhalasztották az Orvos Szövetség előadásait.** A nagyváradai fiók-orvos-szövetség ez uton értesíti az érdeklődőket, hogy váratlanul közbejött akadályok miatt a hirdett orvosi előadásokat kénytelen pár héttel elhalasztani. Az előadások idejét később közölni fogjuk.

* **Átmenetgazdasági biztos kinevezése.** A miniszter dr Tóth Ferenc nagyváradai ügyvédet átmenetgazdasági biztossá nevezte ki Ember Géza főispán mellé. A miniszter az ujonnan kinevezett biztos teendőit is körvonalozza. Eszerint hatáskörébe tartozik a leszerelésnél hazatérő harcosok támogatása, tájékoztatással, tanáccsal ellátása, érintkezésüket a hatóságokkal megkönnyíteni s életfelfogásukra jótékony befolyást gyakorolni.

* **Előléptetések a honvédségnél.** A hivatalos lap közli, hogy a király tart. főhadnagygyá léptette elő: Porcsalmi Zoltán, Lengyel Sándor, Mészáros Sándor, Réh Ferenc és Jónás Károly 4. honvéd gyalozredbeli tart. hadnagyokat; tartalékos hadnagyokká léptek elő Mátray István, Czierer Izsák, Nagy Károly II., Friedländer Sándor, Hajabács Ernő, Andrej György, Kovács Pál, Simó Pál, Zettelmayer József és Piliszky János 4. honvéd gyalozredbeli tart. zászlósok.

* **A Kath. Kör vetítő-estélye.** Dr Szabó Vendel theologiai tanár tart ma délután előadást a Kath. Kör vetítő-estélyén. A kiváló előadó Zimmer Ernő harctéri festő renek csataképét mutatja be vetített képeken. A képek különböző harctereken készültek s roppant változatosságban tárják szemünk elé a nagy harcok legnagyobb jeleneteit. Az előadás mint rendszeren délután 5 órakor kezdődik.

* **Tanítók jutalmazása a hadikölcsön sikeréért.** A nagyváradai bankok és pénzintézetek 200 koronát juttattak Malatinszky Lajos főispánhoz azzal a kérelemmel, hogy az összeget azon megyebeli tanítók között ossza szét, akik a legutóbbi hadikölcsönjegyzések körül különös jó sikerrel működtek közre.

* **Bolgár leányok Nagyváradon.** Arról értesülünk, hogy Bulgáriából felsőbb kereskedelmi oktatás után vágyó fiatal leányok érkeznek Nagyváradra, akiket az itteni felső kereskedelmi leányiskola növendékeiként száljásolnak el. Ezek a leányok magyar szót akarnak tanulni s a kereskedelmi ismereteket magyarul elsajátítani. Cserébe vendéglátó kolloganóiket Bulgáriába hívják meg, tehát a cserelányok intézményét kívánják meghonosítani Bulgária és Magyarország között. A terv valószínűleg megvalósul és nemsokára bolgár leányok jelennek meg a tanintézetekben, ugy lehet, a gimnáziumban is.

* **Gyapju kendőket kapnak a városi női alkalmazottak.** A Népruházati Bizottság átiratban értesítette Ember Géza főispánt, hogy Nagyvárad városi alkalmazottai részére I., II. és III. oszt. gyapjukendőket oszt ki darabonként a három minőség szerint 65, 35 és 25 koronáért. Csak a városi női alkalmazottai tarthatnak igényt a kendőkre s tisztviselők nejei, családtagjai nem, első sorban pedig a községi iskolák tanító-női kapják a kendőket.

* **Kitüntetés a halál után.** Szepessy Szokoly Rudolf báró huszárhadnagy, tábori pilóta báró Szepessy Szokoll Józsefné illyei nagybirtokosnő fia 1917 november 6-án, életének 23 ik évében, légi ütközetben hősi halált halt. A király most a III. oszt. vaskoronarend, Vilmos császár pedig a II. oszt. porosz vaskereszt adományozásával adózott az ifju magyar hős érdemeinek.

Vilmos császár az orosz békéről.

A Wolff ügynökség jelenti: Vilmos császár az orosz béke alkalmával a kancellárhoz táviratozott:

A német kard — mondja — meghozta a békét Oroszországgal. Büszke öröm tölt el hadseregem tettein és népem kitartásán. Megelégedésemre szolgál, hogy a német vért és a kulturát megmentettük.

A berlini lapok méltatják az orosz béketetés világtörténelmi jelentőségét. A Vossische Zeitung megállapítja, hogy Kelet felé a német seregeknek nem lesz többé dolguk. A további harc ezzel lényegesen egyszerűsödött.

* **A megyei közigazgatási bizottság ülése.** Biharvármegye közigazgatási bizottsága holnap délelőtt tartja meg a havi rendes ülését a vármegyeház kistermében.

* **Lelkigyakorlat a munkásleányok részére.** A Kath. Növédő egyesület (márc. 7., 8. és 9-én) csütörtök, péntek és szombaton, minden alkalommal este 7 órakor a Szent-László plebánia templomban lelkigyakorlatot rendez a munkásleányok, gyárleányok és szolgálatban levő leányok részére. A háziasszonyokat és munkaadókat tisztelettel kéri a Kath. Növédő Egyesület, hogy sziveskedjenek az alkalmazottaikat a lelkigyakorlatra elbocsájtani. A lelkigyakorlatok célja több erkölcsöt, több lelkinemességet, több lelkiismeretséget bevinni a munkásleányok lelkébe.

* **Arany-ünnep Nagyszalontán.** Nagyon szép gondolata volt a Szigligeti-Társaságnak és az Arany Emlékegyesületnek, hogy együttesen ünneplik százegyedik évfordulóját a nagy író születésének. A szép gondolatot teljes sikerrel valósította meg a két egyesület. Az est a szalontai Vigadó nagytermében zajlott le, amely utolsó zugában is megtelt hálás közönséggel. *Tatár* Balázs elnök jelent meg először az emelvényen, üdvözölte a vendégeket, amire *Sas Ede*, a Szigligeti-Társaság elnöke válaszolt. Azután *Dutka Ákos* ült az asztalhoz, aki érdekes tanulmányt olvasott fel. *Várad* Aladár több érzésteljes dalát énekelte el saját zongorakísérete mellett, zajos hatással. Szép sikere volt *Dutka Ákos* nének Zilahy Lajos, Nadányi Zoltán és *Dutka Ákos* egy-egy versének előadásával. Majd megint a dal vette át uralkodását: a Nagyszalontán oly népszerű *Bihari Sándor*, akit tomboló hívei alig akartak leereszteni a pódiumról. *Kálmán* Mancsi gyermekünnepet énekelt. *Nagy Vilmos* ötletes felolvasást tartott. A gazdag műsort *Bihari Sándor* fejezte be viharos hatású nótaszóval. Műsor után együtt vacsoráztak a két egyesület tagjai, amikor is az Arany Emlékegyesületre és Nagyszalontai irodalom szerető közönségére *Nosz Gusztáv*, a Szigligeti Társaság titkára mondott lendületes pohárköszöntőt.

* **Hadisegélyesek új összeírása.** A nagyváradi cs. és kir. kiegészítési kerületi parancsnokság 3204—1918 számú megkeresése alapján közhírré teszem, hogy a hadisegélyezések újabb összeírása tárgyában kiadott rendeletek értelmében a jogcím igazolásához szükséges bizonyítványok, melyből kitűnik, hogy a segélyezett hova, mikor vonult be, tényleg teljesít-e mindezekig katonai szolgálatot, nem a kiegészítési parancsnokságok, hanem a bevonult állomány illetékes pótalakulat parancsnoksága által állíttatnak ki. Saját érdekében figyelmeztetem tehát

a segélyezésre jogosultakat, hogy ily értelmű bizonyítvány kiadása végett az arra nem illetékes kiegészítő parancsnokságokhoz, hanem közvetlenül a megfelelő pótkeret parancsnokságokhoz forduljanak. Nagyvárad, 1918 február hó 26. *Eleméry* Ferenc katonai tanácsnok.

* **Halálozás.** *Binder* Mihály, a 23-ik honvéd gyalogezred katonája, a harctéren szerzett betegségében, hosszú és kínos szenvedés és a halotti szentségek ájtatos felvétele után, életének 22-ik évében a gimnáziumi tartalékkórházban elhunyt. Temetése f. hó 6-án, szerdán délután 2 órakor lesz a róm. kath. egyház szertartásai szerint a Kaszárnyautca 9. számú háztól.

* **A szabadságoltak március 11-én vonulnak be.** A temesvári cs. és kir. katonai parancsnokság 12533. számú újabb távirati értesítése alapján közlöm az alábbi helyesbítést: A mögöttes országrészekből szabadságoltak március hó 14 (tizennygy) helyett március hó (tizennygy) 11-én vonulnak be, ha szabadságuk korábban végződnek. — Nagyvárad, 1918. évi március 4. *Eleméry* Ferenc, katonai tanácsnok.

Erre vonatkozólag a térparancsnokság a következő közleményt teszi közzé:

A cs. és kir. hadügyminiszterium Abt 10. zu Nr. 54683—1918. számú rendelete alapján a cs. és kir. temesvári katonai parancsnokság által kiadott M. A. 12533. sz. távirata szerint mindazoknak, (havidíjasoknak és legénységi állománybelieknek egyaránt), kik a hadban álló seregtől jelenleg (vagyis március hó elsején) szabadságolva vannak, 14 nap szabadságmeghosszabbítás engedélyeztetik. A mögöttes országrészekből szabadságoltak, ha szabadságuk korábban végződnek, csak március 11-én rukkolnak be. Cs. és kir. térparancsnokság.

* **A vendéglőben csak kenyérjegggyel lehet kenyeret kapni.** A közlelmzési ügyosztály szigorú meghagyásaán arra hivta fel a nagyváradi kávéház tulajdonosokat, hogy üzleteikben a kenyérnek jegz ellenében való kiszolgáltatásáról fenálló rendeletet a legpontosabban tartsák be, mert a rendelet ellen vétő kávéasztulajdonosok nem pénz, hanem mindig elzárás büntetésben fognak marasztaltatni, s a kávéházakban detektívek fogják ellenőrizni a rendelet szigorú betartását. Eme meghagyás folytán a nagyváradi kávéház tulajdonosok tegnap gyűlést tartottak, s ennek határozatából folyólag azt a kérelmet intézik tisztelt vendégeikhez, ahogy a mai naptól kezdődőleg kenyérjegyeiket magukkal hozni sziveskedjenek, mert a személyzet csakis jegy ellenében szolgálja ki a kenyeret. A kávésök szon reményben vannak, hogy a közönség megértve az adott kényszerhelyzetes, sem a kiszolgáló személyzettel, sem az üzlettulajdonosokkal szekkel szemben nem fogja a kenyérnek jegyüékküli

kiszolgáltatását forszirozni, s ezzel őket olyan helyzetbe hozni, hogy tekintettel a súlyos büntető jogi felelősségre a kérelem teljesítését ueg kelljen tagadniok.

Azonnali belépésre ujságkihordónőket Váradolaszi, Katonaváros, Ujváros és Külvárosra keres a Tiszántúl. Jelentkezők a kiadóhivatalban felvétetnek, Szilágyi Dezső-utca 5. szám alatt.

* **Ruhafesték** valódi két oroszian H védjegyü minden színben kapható. Ára 60 fillér. Viszonteladók árengedményben részesülnek. *Farkas* István „Apolló” drogériája, Rákóczi-ut 7—B.

* **Fényképészeti** lemezek, papirok, vegyszerek, előhívók stb. kapható *Farkas* István „Apolló” drogériájában, Rákóczi-ut 7—B.

* **Pemete- és hársfamécucukorka** elhárítja a köhögést és rekedtséget, hurutot, kiváló hangtisztító, oldó hatásu. Egy csomag ára 1 korona. Kapható *Németh Pál* Aranykereszt gyógyszerárában, a városháza mellett.

* **Köhögés, hurut és rekedtség** ellen biztos hatásu szer a hurut-szeletke, 1 doboz ára 2 korona. Kapható *Farkas* István „Apolló” drogériájában, Rákóczi-ut 7—B.

* **Tyukszemirtó** három nap alatt elmulaszt tyukszemet, borkeményedést és szemölcsöket. Ára K 1.50. Kapható *Farkas* István „Apolló” drogériájában Nagyvárad, Rákóczi-ut 7—B.

* **Ne dobja ki pénzét új ruhákért,** mert a kitünően bevált ruhafestékekkel régi ruhadarabjait olcsó pénzért házilag átfestheti. Egy levél ára 50 fillér. *Németh Pál* Aranykereszt gyógyszerárában, városháza mellett.

Szépségápolási műterem
Démer-tér 3., emelet,

ahol minden szépségghiba szakszerűen kezelitetik. Piperecikkeit vidékre is utasítással küldöm.

STERNBERG HELEN
kozmetikusnő.

* **Egy ór felvétetik Fekete Sas részvénytársaságnál.**

IRODALOM

A Legjobb Könyvek sikere. Kevés vállalkozás lett népszerűvé olyan rövid idő alatt, mint a Legjobb Könyvek. Pár nap múlva jelenik meg tizedik száma és eddigi kilenc füzete is elég volt arra, hogy a magyar közönséggel ezt a páratlan regénygyűjteményt megkedveltesse. Nem is csoda, mert ami érdekfeszítő és emellett irodalmi alkotása van a világirodalomnak, az mind helyet kap a legjobb magyar írók mellett a legjobb Könyvekben. A tizedik Conan Doyle nak leg-szenzációsabb detektívregényét, a Sátán kutyáját tartalmazza. Egyes szám ára 60 fillér.

A Pál-utcai fiuk. *Molnár* Ferenc remekműve mióta a Magyar Könyvtárban is megjelent s rendkívül olcsó áron, 1. K 20 fillérért kapható, legkedvesebb olvasmányává lett minden magyar gyermeknek. Aligha van ma már magyar fiu, a ki nem gyönyörködött volna a Pál-utcai „grund”-ért folyó nagy diák-csatában s *Molnár* könyve, most már bizvást elmondhatjuk, ifjuságunk nevelésnek fontos tényezőjévé lett.

Színház.

Heti műsor:

Kedd: Csárdáskirályné 47. szer.
 Szóda: Hamlet.
 Csütörtök: Luxemburg grófja.
 Péntek: Hamlet.
 Szombat délután: Vasgyáros.
 Szombat este: Szultán.
 Vasárnap délután: Vandergold kisasszony.
 Vasárnap este: Szultán.

A Csárdáskirálynő. Egyike a legkedveltebb operetteknek: a remek zenéjű Csárdáskirálynő ma este negyvenhatedszer kerül színre, egy évnél jóval rövidebb idő alatt. — Ünnepi előadása lesz ez a Csárdáskirálynénak, amely ezzel a színrekerültével mintegy az 50-ik előadás előcsarnokába jutott.

Hamlet. Erdélyi Miklós színiigazgató már régóta tervezte, hogy meghonosítja a maga színházánál a klasszikus előadásokat. Ennek a tervnek megvalósításaként az első Shakespeare előadást szerdán rendezti a színház, amely alkalommal Hamlet kerül színre, a címszerepben Tóth Elekkel, Oféliát Hevessy Mariska játssza.

Luxenburg grófja. Csütörtökön este a színház műsorának egyik legkedveltebb operetteje a Luxemburg grófja tölti be a műsort elsőrangú szereposztásban.

A Szultán. Mintha elsőrangú színházi eseményről óriási és forró sikerek babérrájával övezett színpadi alkotás premieréről számolnánk be, úgy érezzük, amikor hirtednek a Szultán vasárnap esti felújításáról. A magyar operett-irodalom egyik drágagyöngye a Szultán, primadonnaálmok néhai való megtestesülése, harc a parádés szerepekért, amelyek lejártsága után a virágostól, a kocsiból kifogott lovagig minden rekvizituma a közönség lobogó lelkesedésének sorompóba lépett. A Szultán reprize a jelen operette együttes két kiváló művésznője Sz. Zsigmondy Annát és Kovács Margitot hívja sorompóba régi emlékek méltó felidézésére.

URÁNIA mozgó- színház	Kedden
	A boldogtalan dráma 4 felv.
Az előadások vasárnap d. u. 3 óra- kor, hétköznap 5 óra- kor kezdődnek	

APOLLÓ mozgó- színház	Kedden
	Átkos arany dráma 4 felv.
Az előadások vasárnap d. u. 3 óra- kor, hétköznap 5 óra- kor kezdődnek	

VIGADÓ mozgó- színház	Kedden
	A fekete nász
Az előadások vasárnap d. u. 3 óra- kor, hétköznap 5 óra- kor kezdődnek	

Hadapród- és felsőipariskolába
 való felvételre, valamint
gimnázium, reál és polgáristákat
magánvizsgálatra
 felelősséggel előkészítik.

Ugyanott egy vagy két tanuló teljes el-
 látást nyerhet. Guttman, Magyar-u. 9. sz.

Legújabb fűzőket legolcsóbban
Kesztenbaum Juliskánál
 lehet beszerezni.

Rákóczi-ut, (Korona
 gyógyszerár mellett)
 Telefonszám: 827.

Leibchenek félárban!

Árjegyzék!

Porcellán mozsár, ütővel	8.-
Majolika gyümölcs állvány	8.-
Majolika tálca fogóval	8.-
Majolika eukoriató díszes	8.-
Majolika gyümölcs készlet	8.-
Vízes készlet csiszolt üveggel	8.-
Boros	8.-
Likőr	8.-
Sörösészlet színes aranyozással	8.-
Boroskészlet színes	8.-
Vízeskészlet színes	8.-
Likőrkészlet színes	8.-
Befőtteskészlet kristály felv.	8.-
Gyűrű készlet kristály üveggel	8.-
Majolika tálca díszes színes	5.-
Majolika vízestartó színes	5.-
Kávé készlet színes üveggel	5.-
China ezüst cukortartó	5.-
China ezüst gyümölcs állvány	5.-
Majolika virágváza színes	5.-
Majolika virágfazék	5.-
Majolika dísz figura	5.-
Porcellán főzőlábos	5.-
Porcellán főzőfazék	5.-
Teáskészlet színes aranyozással	40.-
Kávékészlet színes aranyozással	40.-
Fekelés készlet színes aranyozással	80.-
Ébédőkészlet felszerelve, sz. aranyozással	120.-
Hidegfelvágott készlet sz. aranyozással	26.-
Mosdókészlet színes fin. díszítéssel	80.-
Fali tükör színes aranyozott kerettel	25.-
Asztali lámpa teljesen felszerelve	25.-
Függő	25.-
Teás pohár China ezüst foglalatban	8.-
Teás csésze szin. finom aranyozással	8.-
Kávés	8.-
Köpőcsésze	8.-
Főzőlábos barna tüzálló füllel	8.-

Nipppek, Figurák, Szent Antal
 szobrok, Mária szobrok, Szent-
 teli vihartók, Konyhabere-
 dezési cikkek, Képek, Képek,
 :: Ablak üvegezés. ::

Eladás nagyban és kicsinyben !!

KOMLÓS TESTVÉNYEK

üveg, porcellán, lámpa, táblaüveg
 és díszműru nagykereskedés.

Nagyvárad, Zöldfa-s. 13. sz.

Telefonszám 372.

Főszerkesztő: Dr. KRÜGER ALADÁR. Felelős szerkesztő: Dr. PAPP KÁROLY.

Kiadótulajdonos: Szent László-nyomda r. t.

A VIGADÓ

mozgósínházban

Szerdán

márc. 6-án és

Csütörtökön

március 7-én

színre kerül

CABIRIA

I. rész.

Történelmi regény Krisztus
 előtti harmadik századból.

Pénteken, március 8-án és
 szombaton, március 9-én.

CABIRIA II. rész.

Előadások kezdete
 hétköznap délután 5 óra-
 kor, szombat és vasárnap
 délután 3 óra-
 kor.

Rendes helyáram!

VISZKETE

rüh, sőr, ótvar, sebek és mindennemű bőrbajokat gyorsan és biztosan gyógyít a

BORÓKA KENŐCS

Nem piszkít és teljesen szagtalan. Kis tégely ára 3 kor, nagy tégely ára 5 kor, családi tégely ára 9 korona. Hozzávaló szappan 5 kor.

KÉSZITI: **Gerő Sándor**
gyógyszerész. Nagykőrös.

Nagyváradon kapható: Csillag gyógyszerár, Irgalmasrend gyógyszerár Kain Eszter, Németh Pál, Dr Rác és Vadász, Reisz István, Szent-Antal gyógyszerár, Csanda Endre és Zsigmondovits Géza gyógyszerárakban.

MOCSÁRY SÁNDOR

TELEFON 1404.

ZÖLDFÁ-ÉPÜLET, utcai helyiség.

Villany- és vízvezeték-szerelő,
bádogos, lakatos, műszerész
..... és bronzműves.

Írógép, gramofon, kerékpár és National Casca javító. Elektrotechnikai cikkek és 1/2 Wattos Wolfram szálak Tungsten-égők állandóan raktáron.

Bubla és Tarsa.

Cégtulajdonos: Bubla József
Sztaroveszky-utca 1.

Minden kapható e fűszer és csemege kereskedésben.
Szalámi, sajt, szalonna,
kitűnő **Málnaszörp,**
Törley pezsgő, valódi
kitűnő ó-borok.

Saját termésű bor.

Szappanok. Naponta friss izletes házikenyér. Felvágott fa házhoz szállítva. Élelmi cikkek. Naponta friss vaj, remek lipthói turó.

Telefonszám 11-49.

! ALKALMI VÁSÁR !

Selymek, kasmirok, női fehérneműk, szőnyegek, nagyválasztékban

KELENGYE
Áruház Sz. László-
tér 5. sz., a volt
Krámer féle bolt-
helyiségben.

Képkerekezések

a legmodernebb kivitelben minden formában és színben.

ABLAKÜVEGEZÉSEK

raktáromon lévő nagy üvegekészlet miatt olcsó árban, gyorsan készülnek. Ovál keretek nagy raktára. Modernképkerekezésvállalatnál Rákóczi-ut 10. Nyílt üzlet, a !! Széchényivel szemben. !!

Eladó egy malomberendezés,
ugymint malomszíták, hozzávaló szíjtárcsák, transzmissiók és falitárcsák

Moskovits Adolf és Fiai
R.-T.-nál, Nagyváradon.

Beraktározás!

Áruk, butorok, termények stb. hosszabb vagy rövidebb idővel őreberaktározására megfelelőiség helek, ezeken kívül boros- és száraz pincék, istállók, kocsiszinek is állanak rendelkezésre. A beraktározott árukat tűz- és betörés ellen biztosítjuk. Közelebbi felvilágosítással szolgál a

Fekete Sas és Zöldfa R.-T.
beraktározási osztálya.
Iroda Sas-passage 22. sz. lépcső.
TELEFONSZÁM: 14-00.

Betűszedő tanulóknak
fiú és berakó tanulóknak
leány fizetéssel
felvétetik

a Szent László-nyomda R.-t.-nál.

Hirdetmény!

A nagyváradai lat. szert. Főtisztelendő Káptalan Értarcsa község (Blharmegye, Érmihályfalvai járás) határában fekvő 666 cat. hold 1006 négyszögöl kiterjedésű birtokát 1918 október 1-től kezdődőleg 12 évre haszonbérbe adja.

A zárt írásbeli ajánlatok legalább 10% bántépénzzel felszerelve az uradalom központi gazdasági hivatalánál (Nagyvárad, Sal Ferenc-utca 4.) folyó évi április hó 1-ig nyújtandók be, ahol a haszonbér feltételek megtekinthetők.

Ringelhann Lajos
uradalmi főoszt.

Utánnnyomás nem díjaztatik.

Felső kereskedelmi és polgári iskolai magánvizsgákra előkészít felelősséggel a Donát-féle ker. magántanfolyam.

1918. február 1-én kezdődik új ker. tanfolyam hölgyek részére gyors- és gépirásra, ker. számtanra, könyvvitelre.

Beöthy Ödön-u. 30. Telefon 1000.

IZSÁK LIDIA

Elsőrendű fűzőszalon
NAGYVÁRAD,
Nagy Sándor-u. 1.
Parkszálloda épületében
Interurbán telefon:
11-53 szám.

A Szigligeti-színház művésznőinek egyedüli fűző szállítója. — Tiszítástokat és átalakításokat elvállalunk. Fűzők mérték után a legrovidebb idő alatt elkészíttetnek.

Vas és rézággyak

afrikai és lószőrmatraccok, amerikai és sodrony-ágybetétek: összehajtott ágyak eredeti gyári árakon kaphatók

Tátray Sándor

r.-t.-nál Körös-utca 11.

Telefon szám: 558.